

«یارانه مستقیم»؛ اسم رمز گران کردن کالاها

نسرین هزاره مقدم

نیمه دوم هر سال معمولاً با دغدغه مزیدگیران برای افزایش دستمزد سال آینده همراه است و بدیهی است وقتی ثبات اقتصادی و کنترل تورمی در کار نباشد، این دغدغه جدی‌تر می‌شود.

فرض کنید تورم برای مدت سه سال، ۱۰ درصد باشد. در این مدت شما ۱۰ درصد افزایش حقوق می‌گیرید، اما تورم ۱۰ درصد است. در نتیجه شما ۱۰ درصد کاهش قدرت خرید دارید. این یعنی تورم ۱۰ درصدی در واقع تورم ۲۰ درصدی است.

نرخ تورم رسمی یا در محدوده (آن) می‌تواند سطح زندگی خود را حفظ کند، حتی اگر نتواند این سطح را ارتقا بخشد. اما وقتی تورم انباشته و تدریجی ناظر بر ارقام سبید معیشت خانوارها، مهارشدنی نیست و با سرعت در حال پیش تاختن است، افزایش دستمزد به اندازه تورم رسمی (چه تورم سالانه و ناظر بر افزایش قیمت‌ها در طول سال) و چه تورم نقطه به نقطه و ناظر بر قیاس قیمت‌ها در یک ماه مشابه دو سال پیاپی نمی‌تواند سطح زندگی مزیدگیر را در همان حد پایان سال مورد نظر حفظ کند. در چنین شرایطی است که عقب‌افتادگی معیشتی به یک بیماری پایدار و پابرجا در اقتصاد بدل می‌شود. یک کارگر شهرداری کت عبدالله در توصیف چنین وضعیتی خیلی ساده می‌گوید: «هر سال در بیخ از پار سال!»

جرات ورود به محاسبات سبید معیشت را اندازیم
امسال از سال‌هایی است که مذاکرات مزدی نمی‌تواند سبید باشد چرا که تلفیق سیاست‌های تعدیلی و اقتصادی در دستور، محاسبه تورم واقعی با همان

تورم ناظر بر هزینه‌های حداقلی زندگی کارگران را تبدیل به امری بسیار سخت کرده است. «فرامرز توفیقی»، رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراها اسلامی کار کشور در پاسخ به این سوال که چرا به محاسبات سبید معیشت ورود نمی‌شود و حتی کمیته دستمزد کانون عالی شوراها اسلامی کار نیز چندین کوتاهی مثلاً دو یا سه سال، تک‌رقمی یا حوش و حوش ۱۰ درصد باشد. در چنین شرایطی یک کارگر شاغل یا بازنشسته می‌تواند امیدوار باشد که اگر دستمزدش در سال آینده فقط ۱۰ درصد یا حتی کمتر از آن افزایش یابد، باز هم اوضاع چندان بد نباشد. به عبارت ساده‌تر، امیدوار است که با نرخ افزایش دستمزد (به اندازه نرخ تورم رسمی یا در محدوده آن) می‌تواند سطح زندگی خود را حفظ کند، حتی اگر نتواند این سطح را ارتقا بخشد. اما وقتی تورم انباشته و تدریجی ناظر بر ارقام سبید معیشت خانوارها، مهارشدنی نیست و با سرعت در حال پیش تاختن است، افزایش دستمزد به اندازه تورم رسمی (چه تورم سالانه و ناظر بر افزایش قیمت‌ها در طول سال) و چه تورم نقطه به نقطه و ناظر بر قیاس قیمت‌ها در یک ماه مشابه دو سال پیاپی نمی‌تواند سطح زندگی مزیدگیر را در همان حد پایان سال مورد نظر حفظ کند. در چنین شرایطی است که عقب‌افتادگی معیشتی به یک بیماری پایدار و پابرجا در اقتصاد بدل می‌شود. یک کارگر شهرداری کت عبدالله در توصیف چنین وضعیتی خیلی ساده می‌گوید: «هر سال در بیخ از پار سال!»

بنابراین امسال محاسبه سبید معیشت برای ارجاع به شورای عالی کار و مینا قرار گرفتن آن در تصمیم‌گیری‌های مزدی، ساده نیست و شرایط فعلی اقتصاد آن را دشوارتر می‌کند. توفیقی به یک نمونه از سیاست‌ها که می‌تواند منجر به افزایش قیمت تمام‌شده کالاها و خدمات و تحمیل بار تورمی بیشتر شود، اشاره می‌کند: «سیاست جدید بنزین دولت»؛ سیاستی که قرار است بارانه بنزین به هر فرد صاحب کد ملی، بدون توجه به مالکیت خودروی شخصی تعلق بگیرد.

نگرانی بابت بار تورمی سیاست بنزینی دولت
این فعال کارگری در این رابطه با بیان اینکه «باید بار تورمی این سیاست در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و حتی بلندمدت به دقت محاسبه شود»، می‌گوید: هدف، توزیع عادلانه یارانه بین تمام اقشار مردم است اما

مربوط به استان ایلام (۵۱.۱ درصد) و کمترین آن مربوط به استان قم (۳۹.۲ درصد) است.
نه به مزد توافقی و منطقه‌ای
با استناد به داده‌های رسمی می‌توان ثابت کرد که طرح مزد توافقی با دستاویز قرار دادن «کم هزینه بودن زندگی در روستاها» طرحی ناکارآمد است چرا که بر پایه ادعایی نادرست تنظیم شده است. همچنین اصرار کارفرمایان بر مزد منطقه‌ای با این استدلال که در مناطق دورافتاده هزینه‌های زندگی کمتر است، اصراری بر مبنای استدلال ناصحیح و بنابراین از اساس، مردود است.

توفیقی با استناد به این داده‌ها، به یک نکته اساسی اشاره می‌کند: با توجه به فقدان زیرساخت‌های زنجیره تامین محروم و ضعف شدید حمل و نقل عمومی در این استان‌ها، طرح بنزینی یا اختصاص سهمیه ریالی بنزین به هر کد ملی، موجب تحمیل تورم مازاد در این مناطق خواهد شد. این نکته‌ای است که در این مناطق خواهد شد. این نکته‌ای است که دولت باید حتماً در نظر بگیرد. اگر روی کاغذ به ادعای وجود حمل و نقل عمومی یا زیرساخت‌های زنجیره تامین اتکا کرده و از طرح بنزینی دفاع می‌کنند، واقعیت‌های عینی و آماري چیز دیگری می‌گویند. او در ادامه یادآور می‌شود: دوباره به اسم یارانه، «یارانه‌زدایی» میکنند!

«احسان سلطانی»، کارشناس و پژوهشگر اقتصادی نیز در زمینه طرح بنزینی دولت با اتکا به داده‌های اقتصادی می‌گوید: روزانه ۸۷ میلیون لیتر بنزین مصرف و درآمد فروش آن ۱۹۰ میلیارد تومان است. با تخصیص ماهانه ۱۵ لیتر به هر نفر، روزانه ۴۱۴ میلیون لیتر به مردم و ۴۵۶ میلیون لیتر به دولت اختصاص پیدا می‌کند. قیمت ۴۵۶ میلیون لیتر بنزین فوب خلیج فارس روزانه ۳۰ میلیون دلار و سالانه بیش از ۱۱ میلیارد دلار است که با کسر ۲.۵ میلیارد دلار درآمد فعلی، ۸.۵ میلیارد دلار درآمد جدید برای دولت ایجاد می‌شود. خودروهای سواری کشور ۲۲ میلیون دستگاه است که با احتساب خانوارهای دارنده بیش از یک خودرو و بعد ۳.۳ نفری خانوارها، حدود ۶۰ درصد جمعیت کشور از خودروی شخصی استفاده می‌کنند. بنابراین جابه‌جایی حداقل ۲۰ درصد جمعیت کشور به خودرو بنزینی غیرشخصی متکی است.

او نتیجه می‌گیرد: بآن نبود زیرساخت‌های جابه‌جایی عمومی کافی، اکثریت مردم به استفاده از خودرو اجبار دارند که با اجرای طرح، هزینه بنزین به میانگین ۱۵ درصد درآمد خانوارها بالغ می‌شود. میانگین دریافتی خانوارهای فاقد خودرو حدود

وقتی دقیق‌تر می‌شویم، می‌بینیم که این سیاست، پیش‌درآمدی برای یارانه‌زدایی و آزادسازی است و از سوی دیگر، با توزیع پول در میان مردم به خصوص روستاییان و نقاط کمتر برخوردار، موجب ایجاد بار تورمی در آن مناطق می‌شود؛ همان مناطقی که تا همین اواخر برخی نمایندگان مجلس ولایی‌های خرده‌پور ژوژی‌بارها ادعا کرده‌اند هزینه‌های زندگی و تولید در آنها کمتر است و می‌توان با ورود به بحث مزد منطقه‌ای و مزد توافقی، کارفرمایان را ترغیب به سرمایه‌گذاری در آن مناطق کرد. این گروه‌ها مدعی هستند نیروی کار این مناطق چون هزینه کمتری برای زندگی می‌پردازد، با دستمزد کمتر هم راضی می‌شوند اما امروز داده‌های تورمی رسمی نشان می‌دهد که تورم روستایی با سرعت بیشتری نسبت به تورم شهری در حال پیش‌تازی است و مناطقی محروم و بسیار کم‌برخوردار مثل ایلام در اکثر مواقع بیشترین میزان تورم را دارند، بنابراین نمی‌توان نباید به تورم در این مناطق محروم و حاشیه‌ای با توزیع پول و آزادسازی بیشتر دامن زد!

نگاهی به آخرین آمارهای رسمی تورمی هم نشان می‌دهد که ادعای کم‌هزینه بودن استان‌های دورافتاده و محروم نیز صحت چندانی ندارد. در ماه آذر، بیشترین نرخ تورم ماهانه خانوارهای کشور مربوط به استان همدان با ۳ درصد افزایش است. درصد تغییر شاخص کل نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) برای خانوارهای کشور ۳۵.۲ درصد می‌باشد. بیشترین نرخ تورم نقطه به نقطه مربوط به استان کهگیلویه و بویراحمد (۴۵.۶ درصد) است. در آذر، نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به آذر ماه ۱۴۰۰ برای خانوارهای کشور به عدد ۴۳.۲ درصد رسید. بیشترین نرخ تورم دوازده ماهه

باین حساب، یک خانوار روستایی در آذر ۱۴۰۰ باید ۳۶.۲ درصد بیشتر از آذر ۱۳۹۹ برای یک مجموعه ثابت از کالاها و خدمات هزینه کند در حالی که خانوار شهری باید ۳۵ درصد بیشتر هزینه کند. این اعداد نشان می‌دهد که ادعای هزینه‌های کمتر زندگی در روستاها به نسبت روستایی با سرعت بیشتری نسبت به تورم شهری در حال پیش‌تازی است و مناطقی محروم و بسیار کم‌برخوردار مثل ایلام در اکثر مواقع بیشترین میزان تورم را دارند، بنابراین نمی‌توان نباید به تورم در این مناطق محروم و حاشیه‌ای با توزیع پول و آزادسازی بیشتر دامن زد!

باین حساب، یک خانوار روستایی در آذر ۱۴۰۰ باید ۳۶.۲ درصد بیشتر از آذر ۱۳۹۹ برای یک مجموعه ثابت از کالاها و خدمات هزینه کند در حالی که خانوار شهری باید ۳۵ درصد بیشتر هزینه کند. این اعداد نشان می‌دهد که ادعای هزینه‌های کمتر زندگی در روستاها به نسبت روستایی با سرعت بیشتری نسبت به تورم شهری در حال پیش‌تازی است و مناطقی محروم و بسیار کم‌برخوردار مثل ایلام در اکثر مواقع بیشترین میزان تورم را دارند، بنابراین نمی‌توان نباید به تورم در این مناطق محروم و حاشیه‌ای با توزیع پول و آزادسازی بیشتر دامن زد!

بافقدان زیرساخت‌های زنجیره تامین در مناطق روستایی و استان‌های محروم و ضعف شدید حمل و نقل عمومی در این مناطق، اختصاص سهمیه ریالی بنزین به هر کد ملی، موجب تحمیل تورم مازاد در این مناطق خواهد شد

۲۰ دلار در ماه است اما بی‌تردید افزایش هزینه حمل و نقل و قیمت کالاها و خدمات، بیش از این خواهد بود.

از بارانه پنهان تابازی با اعداد و قیاس‌های نادرست

دولت این اواخر بارها از اصطلاح «یارانه‌های پنهان» استفاده کرده، یعنی یارانه‌هایی که به ثروتمندان داده می‌شود و ضغفا از آن محرومند. طرح بنزینی دولت، علی‌القاعده و آن گونه که ادعا کرده‌اند، در جهت باز توزیع همین یارانه‌های پنهان است اما فقدان زیرساخت‌ها و اثرات تورمی توزیع پول در مناطق محروم و روستایی (همان مناطقی که این روزها بیشترین افزایش قیمت‌ها و نرخ تورم را دارند) عناصر مهمی است که باید در تدوین طرح پرچالش سهمیه‌بندی بنزین مدنظر قرار بگیرد.

توفیقی در پایان با تأکید بر اینکه نباید با عدد و رقم بازی کنند و عوام‌فریبانه، واقعیت‌ها را اکتان کنیم به اظهارات اخیر «مهرداد لاهوتی» معاون پارلمانی و امور حقوقی اتاق تعاون ایران در نشست فعالان اقتصادی حوزه کشاورزی، اشاره می‌کند که گفته است «بر اساس گزارش تولیدکنندگان مرغ، تخم‌مرغ و گوشت قرمز، در صورت حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، حداکثر افزایش قیمت‌ها در موارد پروتئینی مذکور حدود ۲۰ درصد به غیر از قیمت‌های جهانی است». این فعال کارگری در ارتباط با این اظهار نظر می‌گوید: می‌گویند ۲۰ درصد قیمت جهانی امانی گویند ۲۰ درصد قیمت جهانی از ۱۰۰ درصد قیمت فعلی مرغ و تخم‌مرغ بیشتر است. قدیم‌ها فقط قیمت بنزین را با قیمت‌های جهانی و فوب خلیج فارس قیاس می‌کردند و می‌گفتند بنزین در ایران ارزان است، حالا همه قیمت‌ها و درصد‌ها، حتی افزایش قیمت مرغ و تخم‌مرغ را با قیمت جهانی مقایسه می‌کنند و به مردم نمی‌گویند این ۲۰ درصد یعنی بیش از ۱۰۰ درصد گرانی بیشتر. شما که قیمت‌ها را جهانی‌سازی می‌کنید، چرا دستمزد کارگران ایرانی را با دستمزد کارگران خلیج فارس و سایر نقاط جهان قیاس نمی‌کنید؟ این‌ور و آن‌ور، زمستان، آن‌ور بام تابستان.

مجلس راهکارهای عالمانه برای حفظ منابع صندوق‌ها پیش‌بینی کند

چمنی با اشاره به افزایش سن بازنشستگی در لایحه بودجه ۱۴۰۱ و پیشنهاد حذف آن از سوی کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: دست‌درست است که کمیسیون اجتماعی مجلس آن را حذف کرده ولی می‌تواند در کمیسیون تلفیق مصوب شود و برای رأی‌گیری به صحن علنی بیاید، لذا معتقدم به چنین موضوعی باید از تمام زوایا نگاه کرد.

این کارشناس حوزه کار درباره استدلال موافقان طرح که افزایش امید به زندگی را دلیل ارائه این پیشنهاد می‌دانند، گفت: کسانی که از امید به زندگی حرف می‌زنند، امید به زندگی خودشان بالا رفته ولی در نیروی کار گری و کارمندی به دلیل فشار کار و استرس‌های روحی و روانی و محیطی، چنین چیزی وجود ندارد. امید به زندگی بالا رفته چرا که هزینه‌های قبلی به زیر ۴۰ سال رسیده و آمار آن افزایش یافته است؟ چمنی از نمایندگان مجلس خواست تا با نگاه واقع‌بینانه،

فشار بیابرد تا شورای عالی تامین اجتماعی مجدداً احیا شود. اگر این اتفاق بیفتد گام بزرگی برای جلوگیری از دست‌اندازی به منابع صندوق تامین اجتماعی برداشته شده است. به گفته وی، طی سال‌های اخیر هر دولتی که روی کار آمده تعهدی بر دوش سازمان تامین اجتماعی گذاشته و بدهی‌هایش را به تامین اجتماعی نپرداخته به نحوی که امروز بیش از ۳۲۰ هزار میلیارد تومان به تامین اجتماعی بدهکارند و آن را برنگردانده‌اند.

افزایش سن بازنشستگی، مانع اشتغال نیروهای جوان می‌شود
وی گفت در شرایط کنونی معضل بزرگی به نام بیکاری جوانان تحصیل کرده داریم و با افزایش سن بازنشستگی، عملاً جلوگیری از اشتغال نیروهای جوان آماده به کار را که از نظر فکری، علمی و جسمی می‌توانند به بازار کار کمک کنند، می‌گیریم.

یک کارشناس حوزه کار از مجلس خواست تا راهکارهای عالمانه برای حفظ و پایدارسازی منابع صندوق‌ها پیش‌بینی کند. ناصر چمنی در گفت‌وگو با ایسنا، یکی از راهکارها را اداره صندوق تامین اجتماعی به حالت شوری دانست و ادامه داد: متأسفانه اداره تامین اجتماعی، هیات امنایی شد چون دیدند که در حالت هیات امنایی دست دولت باز تر است و می‌توان به راحتی از صندوق برداشت کرد لذا به رغم آنکه پیشنهاد دادیم و در خواست کردیم که از حالت هیات امنایی خارج و به شوری بر گردد، همچنان مقاومت می‌شود.

وی گفت: در حال حاضر در بحث منابع صندوق‌ها با دو معضل بزرگ روبه‌رو هستیم؛ یکی دست‌اندازی مکرر دولت‌ها از منابع صندوق‌ها و دوم تحمیل تعهدات و هزینه‌های متعدد که هر دو به زیان صندوق‌ها تمام شده است. این کارشناس حوزه کار یادآور شد: مجلس می‌تواند به دولت

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

مهارت داشته باشید با

یک میلیون هم شغل ایجاد می‌کنید

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: مساله جدی که در ارتباط با ایجاد اشتغال مطرح است، اینکه لزوماً ایجاد اشتغال با سرمایه زیاد مدنظر نیست، بلکه با مهارت آموزی می‌شود با سرمایه کم شغل ایجاد کرد.

به گزارش خبرگزاری ایرنا حجت‌الله عبدالملکی در اختتامیه نمایشگاه فرصت‌های شغلی مهارت‌های کم‌سرمایه‌محور، اظهار داشت: در این نمایشگاه که توسط سازمان فنی و حرفه‌ای برگزار شد، ۱۲۰ شغل از حدود ۴۰۰ شغل با سرمایه یک تا ۱۰ میلیون تومان به نمایش درآمد که این مشاغل با سرمایه کم و مهارت‌محور قابل اجراست.

وی افزود: اگر مهارت آموزشی را توسعه و ترویج دهیم، می‌توانیم مشاغل زیادی را بدون احتیاج نمایشگاه مریبانی را بپذیریم که با سرمایه کم تا هفت هزار شغل ایجاد کردند.

وزیر کار با بیان اینکه سازمان فنی و حرفه‌ای کشور در دولت سیزدهم اقدامات خوبی را انجام داده، گفت: کاهش زمان صدور مجوزهای آموزشگاه‌های آزاد، یک انقلاب محسوب می‌شود که از هشت ماه به سه روز کوتاه شده به گونه‌ای که سامانه به صورت خودکار در مدت سه روز مجوز را صادر می‌کند. عبدالملکی با اشاره به ایجاد مشاغل کم‌سرمایه‌بر، خاطر نشان کرد: در ۲ سال گذشته مساله‌ای را مطرح کردیم که با سرمایه یک میلیون تومان هم می‌شود کسب و کاری را شروع کرد. امروز هم در این نمایشگاه کارهای تولیدی را دیدیم با اینکه از چند سال گذشته شروع شده و اجناس گران‌تر شده اما با یک میلیون تومان نیز می‌شود اشتغال ایجاد کرد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت در احیای کارخانه‌های نیمه تعطیل خبر داد و افزود: در بخش صنعت، فعالیت خوبی برای راه‌اندازی کارخانه‌های جدید، احیای کارخانه‌های نیمه تعطیل و تعطیل شروع شده است.

■ ■ ■

عضو شورای عالی کار:

امیدواریم تا پایان سال بساط پیمانکاران بر چیده شود

عضو کارگری شورای عالی کار ضمن ابراز خرسندی از تصویب طرح ساماندهی استخدام کارکنان دولت در کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: در انتظار

تصویب سریع و ابلاغ طرح هستیم. به گزارش ایسنا، شامگاه دوازدهم دی ماه، طرح ساماندهی استخدام کارکنان دولت بعد از چند ماه انتظار بالاخره در کمیسیون اجتماعی مجلس به تصویب رسید.

علی‌حدایی در این رابطه با تأکید بر ضرورت تصویب هر چه سریع‌تر این طرح می‌گوید: طبق اطلاعات دریافتی، طرح کمیسیون اجتماعی شمول بالایی دارد و نیروهای تمام نهادها از جمله وزارت نیرو و مخابرات در بر می‌گیرد. انتظار داریم این طرح هر چه زودتر در صحن علنی مجلس طرح و به تصویب نهایی برسد. به گفته حدایی، طرح باید به سرعت و با فوریت بالا در صحن علنی مجلس به تصویب برسد و سپس در شورای نگهبان به تأیید و تصویب نهایی برسد.

حدایی با تأکید بر اینکه «اجرای این طرح باید منجر به حذف پیمانکاران و واسطه‌ها شود و تمام نیروهای شاغل در مشاغل مستقر، قرارداد دائم و مستقیم شوند» اضافه می‌کند: برخلاف آنچه برخی در لایه‌های مدیریتی دولت و سازمان امور استخدامی ادعا می‌کنند، این طرح به هیچ وجه بار مالی ندارد. در عین حال با حذف دست‌های واسطه، موجب جایگزینی و کاهش چشمگیر هزینه‌های دولت می‌شود و از هدر رفتن بیت‌المال جلوگیری می‌کند.

عضو کارگری شورای عالی کار ضمن اشاره به هزاران کارگر نهاد‌های عمومی و دولتی که با بیم و امید در انتظار تصویب این طرح هستند، از نمایندگان مجلس در خواست کرد به سرعت و با قاطعیت به طرح ساماندهی رای دهند و به گونه‌ای عمل کنند که قبل از پایان سال جاری، شاهد ابلاغ آن باشیم.

او در پایان تأکید می‌کند: انتظار داریم تا پایان سال بساط پیمانکاران برای همیشه بر چیده شود.

خبر

کارشناس حوزه روابط کار: